

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački
Uvod i homilija
u euharistijskome slavlju Pete nedjelje kroz godinu (A)
i krštenja Antuna, petoga djeteta u obitelji Novačić
u župi bl. Alojzija Stepinca (Bestovje-Novaki-Rakitje)
8. veljače 2026., u 11 sati

U zajedništvu s braćom svećenicima: s vašim župnikom, prečasnim gospodinom Božidarom (Cindorijem) i s prorektorom Hrvatskoga katoličkog sveučilišta fra Antom (Crnčevićem), zahvaljujem Bogu za sve vas, dragi župni suradnici i suradnice, draga župna zajednica u nedjeljnome slavlju!

Predivan je uvod u ovu euharistiju, na Svjetski dan braka, vidjeti i čuti među nama obitelj Novačić koja je donijela na krštenje svoje peto dijete. Poseban je to znak i dar života, kako zemaljskoga, tako i nebeskoga.

Svima vam donosim blagoslov i molitvenu prisutnost našega nadbiskupa Dražena te u njegovo ime i u ime Nadbiskupije čestitam i posebno pozdravljam roditelje: oca Vinka i majku Mariju zajedno s njihovom djecom: Patriciom, Dominikom, Emanuelom, Matejem i s krštenikom koji će nositi ime Antun (rođ. 15. prosinca 2025.).

Kao što vam je poznato, obitelj Novačić ugrađena je u ovu vjerničku zajednicu i nju izgrađuje svojim življenjem, svojim služenjem, katehezom, ministriranjem, jednom riječju: svjedočanstvom da je župa u sadašnjemu vremenu dragocjenost koju smo pozvani cijeniti i njegovati; zajednica koja je u Isusu Kristu povezana dublje od zemaljskih poveznica.

Pozdravljamo kumu Martinu, djedove i bake, svu rodbinu i prijatelje koji posebnom blizinom prate život ove obitelji.

U ovu euharistiju unosimo svoje živote, zahvale i potrebe župe, svoje osobne nakane, našu Nadbiskupiju i hrvatsku domovinu.

Lijepa je podudarnost da je ovo slavlje u župi kojoj je naslovnik bl. Alojzije Stepinac, unutar trodnevne duhovne pripreme za slavlje 'Stepinčeva'. Znamo da je njegovo svjedočenje svetosti nadišlo hrvatske okvire, a za našu Zagrebačku Crkvu, ali i za sve hrvatske vjernike, gdje god živjeli diljem svijeta, ovi su dani osobiti. Jer, ako – uz Blaženu Djevicu Mariju i svetoga Josipa – postoji svetački lik i njegovo čašćenje koje nas istinski združuje, onda je to upravo blaženi Alojzije.

Zahvalni za darove Božje milosti, molimo Gospodina svjetlo i snagu njegova Duha, oprostjenje grijeha kojima smo umjesto radosti unijeli tugu i tamu.

Pokajmo se i raspoložimo se za prihvaćanje Radosne vijesti.

Homilija

*Liturgijska čitanja:
Iz 58, 7-10; Ps 112, 4-8a.9;
1Kor 2, 1-5; Mt 5, 13-16*

Draga braćo i sestre po krsnoj milosti!

1. Usvajam riječi apostola Pavla koji nam govori da *njegovo propovijedanje nije bilo u uvjerljivim riječima ljudske mudrosti, nego u pokazivanju Božjega Duha i snage*, jer se naša vjera temelji na Božjemu daru.

To nam zorno svjedoči Riječ koja nam je upravo naviještena.

Kristovim učenicima, nama kršćanima i kršćankama, Isus govori: *Vi ste sol. Vi ste svjetlo*. Vi ste istinska životna snaga koja prožima svijet i protivi se njegovu propadanju. Vi ste ljepota koja dodiruje stvorenja poput svjetla i očituje njihove oblike, sklad, boje, međusobnu povezanost.

Vi ste sol. Imate poslanje u svijetu očuvati sve što ima vrijednost i što treba trajati; imate zadaću oduprijeti se svemu što kvari, iskrivljuje i razara. Vama je povjereno davati životu okus.

Vi ste svjetlo. Iznenadujuća izjava. Vjerujemo da je Bog svjetlo, ali da je svjetlo i čovjek, sa svim našim ograničenostima i tamama, to iznenaduje. I Isus kaže da smo to već sada, a to se vidi kada odišemo evanđeljem. Svjetlo je dar čovjeku koji je prihvatio Božje svjetlo.

„Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela.“ To je način na koji svijetlimo: dobrim djelima; djelima: milosrdnih, čistih srcem, gladnih pravednosti, tražitelja i graditelja mira koji ne odustaju.

To su življena *Blaženstva* koja se suprotstavljaju: nasilju, neistini, prijevarama svake vrste koje šire bijedu i razaraju ljude i društvo.

To su supružnici koji se poštuju i vole, koji žive nesebično čuvajući i njegujući uzajamnu ljubav. Oni su svjetlo ne samo na svome putu, nego su ohrabrenje za druge; svjetlo ljepote i snage koje pomaže živjeti s pouzdanjem u dobro, u Boga koji je izvor svakoga dobra.

U svakome domu, u obitelji u kojoj živi ljubav, poštovanje roditelja prema djeci i djece prema roditeljima, osjeti se životna sol koja daje dobar okus. On se prepoznaje u društvu i u cijelome narodu.

2. Ali, nije li neobično i pretjerano da Isus toliko povjerenja polaže u nas tako krhka stvorenja; u nas koji dobro poznajemo sebe i znamo da toliko puta nismo ni svjetlo ni sol? Ipak, Evanđelje me danas ohrabruje da postanem svjestan toga dara; i

poziva nas: Ne zaustavljajte se na površini doživljavanja sebe; na grubosti i sirovosti zemlje od koje ste stvoreni; zaronite dublje i potražite istinu u otajstvenosti srca; siđite u svetište svoje savjesti i sigurno ćete naći upaljenu svjetiljku, šaku ili prstohvat soli, djelić božanstva u sebi; sliku i odražaj vječnosti.

Odatle treba ponovno započinjati i ne se umoriti: od poniznosti svjetla i soli (!), od toga što se čini neznatnim i premalnim za ikakve promjene.

Svjetlo ne osvjetljava sebe, nego nešto drugo; nitko ne jede samu sol, nego je uvijek nečemu drugom daje sebe. Tako svatko od nas treba naučiti njihovu prvu lekciju koja kaže da *treba početi od sebe, ali ne za sebe*.

Dragocjenost soli i svjetla je u tome da se oni daruju da bi se vidjelo i osjetilo nešto drugo, bez buke i bez nasilja, te da bi na kraju zajedno s tim drugim tvorili cjelinu, povećavajući ljepotu i vrijednost onoga čemu se daruju.

Gledajući u svjetlu vječnosti u kojoj smo nositelji Božjega dara ljubavi u Kristovu križu i uskrsnuću – sve se mijenja: odnos prema sebi i prema drugim ljudima, prema stvorenomu svijetu i prema materijalnim dobrima; odnos prema prošlosti i budućnosti.

To je oduvijek druge ljude u susretu s kršćanima i zbunjivalo i privlačilo. Vidjeli su – a i danas vide – da Crkva zapravo živi od Kristova dara koji ljude čini slobodnima. Kršćanin je, sa svim svojim manama i slabostima, slobodan čovjek komu nitko temeljnu, nosivu slobodu ne može oduzeti, jer je usidrena u Bogu i u vječnosti.

3. Isus u slici o soli i svjetlu naznačuje i načina očitovanja Božje ljubavi u svijetu. Prvi je način *biti za nekoga* i *biti s nekim*. Dakle, novi život koji je u nama odražava se u svemu.

Kršćani su uronjeni u svijet okrenut u čudne pokušaje samoostvarivanja i postizanja napretka i blagostanja. Redovito su to samo ogranci sebičnosti koja u konačnici, rečeno Isusovim riječima, završava u bljutavosti, u hrani koja izgleda privlačno, ali nema okusa. Okus daju ljudi koji se daruju drugima; nevidljivost koja je poput soli ugrađena u osjetljivu radost.

Drugi je put *izloženost koja nije nametljiva*. Isus koristi sliku grada na gori. On je danost, on je tu, prisutan; ne može ga se zanemariti. Isticali se ili ne isticali kao kršćani, ako smo uistinu kršćani, ne možemo biti neprimijećeni. Dobro ostaje vidljivo. Na to su upozoravali i proroci u Starome zavjetu, kako je to naveo prorok Izaija: nahrani gladnoga, uvedi pod krov beskućnika, odjeni gole, ne skrivaj se od svojih bližnjih; ukloni prijatnju i ružne riječi... Tako se pali svjetlo u tami svijeta.

Nama kršćanima je dano da budemo znak Novoga saveza koji je Bog uspostavio s ljudima. Isus je imao pred sobom sliku kamene soli koja se stavljala u hranu i koja može gubiti slanost.

Bljutavost u našim životima dolazi od raznih sebičnosti i nedopuštanja da bude vidljiva povezanost s vječnošću, odnosno s Bogom. Tamo gdje se pojavi neukus, sigurno će se naći zrnca ili gromade sebičnosti. Ona ne poštuje drugoga; ona vrijeđa, ne mari za istinu i nanosi bol.

Slično je i sa svjetlom koje je Božji dar, ali Isus govori o našem svjetlu, o našim dobrim djelima koja u konačnici ne pokazuju nas, nego Boga, radost očitovanja Božje slave. Nema veće radosti.

Pokušaj ublažiti bol drugomu i tvoja će rana manje boljeti.

4. Braćo i sestre, u krštenju roditelji čine najviše što mogu za darovano im dijete: osim zemaljskoga života upućuju ga u vječni život po ljubavi Isusa Krista. Pritom u središtu nisu samo djeca koja se krste, nego obitelji.

U obredu krštenja jasno vidimo prisutnost zemaljskoga, jer su tu stvarnosti koje su svakidašnje: voda, riječ, ulje, svjetlo, odjeća. No, one Kristovom prisutnošću, snagom njegova Duha i našom vjerom postaju očitovanja djelovanja neprolaznoga.

A danas i u našem društvu ne mogu ostati neprimijećene obitelji koje prihvaćaju djecu, koje se nesebično daruju za druge, koje u samozatajnosti rade tako da ne nestane radosti. Sve to daje okus svakidašnjici koja bez Boga, bez vječnosti ostaje bljutava, gurajući ljude u zatvaranje, nezadovoljstvo, nemir i razočaranja.

U ovome obredu živimo radost u kojoj nas Isus ohrabruje: poznajem vašu muku, ograničenosti, ali vi jeste sol i svjetlo.

A posebno danas zahvaljujemo Bogu za vas, draga obitelji Novačić, što nam pomažete vidjeti ono što jesmo, lakše osjetiti da dar života i Božjega plana s nama nije svedena na prolaznost, nego da smo bića stvorena za vječnost, djeca u zajedništvu ljubavi nebeskoga Oca.

Kako u svemu ne prepoznati dar blaženoga Alojzija? Zašto ga volimo; zašto mu se utječemo? Jer u njegovu životu prepoznamo prožetost svjetlom koje očituje istinu, ljubav i radost; prepoznamo sol koja daje okus, mudrost evanđelja, zajedništvo i smisao. Zbog toga je i osporavan. Ne bi bio osporavan da je prihvatio biti širitelj tame zločina; da je bio promicatelj bljutavih ideologija koje i danas svakodnevno susrećemo u njihovu neukusu. On je ostao prisutan. I zatočen je bio grad na gori koji se ne može previdjeti. I takav ostaje, kao trajni dar nama, da budemo više svjetlo i sol.

5. I na kraju: Izabrano ime krštenika Antun sa svojim inačicama (Ante, Anto, Antonio, Anton, Toni, Tonio, Tonko, Tonček...) pripada najčešćim imenima tijekom povijesti hrvatskoga naroda. Sjetimo se nekih ljudi koji nose ime Antun, ne samo onih koji odišu svetošću, poput Ante Antića, nego i na primjer: Antuna Vrančića, Mihanovića, Matoša, nadbiskupa Bauera i tolikih drugih.

Nedvojbeno je da je za tu raširenost zaslužno čašćenje sv. Antuna (1195 – 1231) franjevca koji je živio prije osamsto godina. Mi ga zovemo Padovanskim, dok ga Portugalci zovu Lisabonskim, jer je tamo rođen. I on je to ime dobio kao redovnik, a prije se zvao Fernando. Pod tim imenom i po vezanosti uz Padovu postao je darivatelj evanđeoskoga svjetla i soli u tolikoj mjeri da ga zovemo 'Svecem svega svijeta'.

Samo ime 'Antun' ima nejasno podrijetlo i baš zbog toga i tumačenja mogu biti široka.

Povezujući ga s izvorom u grčkoj riječi upućeni smo na cvjetanje, na cvijet. Ako pođemo putem latinskoga priloga i prijedloga 'ante', ime će nam govoriti o 'onome tko je ispred', tko je prvi. Budući da je u starome Rim 'Antonius' bilo rašireno prezime ono je označavalo patricijski rod (kao kod vojskovođe Marka Antonija, danas oba imena nose kršćanski sveci!), tako da se ime 'Antun' može odnositi na nekoga tko ima neprocjenjivu vrijednost, tko je plemenit i hrabar.

No, sve se navedene odlike mogu sažeti u ljepoti svjetla i soli: i cvjetanje i važnost, i plemenitost i vrijednost; pa čak i hrabrost, jer nitko nema veće ljubavi i hrabrosti od davanja svoga života za druge. To čini svjetlo, to čini sol, svoje postojanje daruju da bi nešto drugo živjelo

Za to postajemo osjetljiviji kada je pred nama maleno dijete, njegovi roditelji, ljudi koji ga prihvaćaju i vole. Sve je tako čudesno, a istodobno tako jednostavno.

Amen.